

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyazó küldemények intézendők: **Semináriumi épület.**

Bérmentelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el. A kéziratok nem adtnak vissza.

Kiadó-hivatal,

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszólamlások küldendők: **Nagy tér 136. sz. a.**

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábos peti-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörinél 4 kr. Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

A nyílt-térben minden három hasábos garmond-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszabásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Az állam és az egyén.

I.

Mielőtt az államról és egyénről szólnék, illetőleg ezek egymáshoz viszonyának tüzetes fejtegetéséhez fogunk; szükségesnek vélek néhány szót bevezetésül előrebocsátani.

Tudom, hogy sokak előtt szembe fog tűnni e jelen cikkcsorozat czíme; hallani vélem az arra teendő megjegyzéseket, hogy t. i. miért nem foglalkozik a „Szabolcs” kizárólag megyei és helyi érdekű ügyek fejtegetésével? s miért beszél mindig a társadalmi s az államtudományok köréből és az országos kérdésekről? Tudom, hogy sokan így fognak nyilatkozni; mert már többször hallottam hasonló megjegyzéseket.

Tisztelem én amaz urak véleményét s nem épen helytelen megjegyzéseit; részben igazat is adok nekik.

Ha azonban, tekintetbe vesszük azt, hogy ma mindennel inkább foglalkoznak az olvasni szerető honpolgárok, mint a helyi érdekekkel; ha megfigyeljük, mikép a politika annyira husunkba és vérünkbe olvadt, hogy minden helyi kérdésből politikai tökélet és pártkérdést csinálunk; ha továbbá nem tévesztjük szem elől, hogy a „Szabolcs” olvasóinak egy része olyanokból áll, akiknek, a társadalomról, az államról, ezekben az egyénről s ezek egymás ellenbeni jogaikról és kötelességeikről még csak fogalommal sem bírnak, holott az ország törvényei szerint jogukban s a társadalmi érdekességénél fogva pedig kötelességükben áll, csakugy előmozdítani a haza, az állam jólétét, betölteni honpolgári tisztüket és teljesíteni az állam fennállását biztosító kötelességeket, mint a legtudományosabban művelt egyének: lehetetlen nem méltányolni azon törekvést, melyszerént a helyi lap az alkotmányos jogeselekményekre jogosult, kevésbbé iskolázott olvasók kedvéért, a napi események mellett, néha-néha oly dolgokat is szelöltessen, oly fogalmakat is közöljön, amelyek ismerése és tudása nélkül, a legcsekélyebb község- vagy állampolgári kötelességet sem lehet okszerűen és öntudatosan teljesíteni.

Kérdem továbbá: a szabolcsi ember kívül esik talán a társadalmon és az országon s mint ilyent az országos dolgok nem érdeklik?

Bocsássanak meg amaz, etekintetben velem egyet nem értő urak, ha kimondom, hogy: vagy nem fogták fel helyesen a vidéki, illetőleg helyi lapok feladatát, vagy, amit egyáltalában nem tudok magammal elhitetni, nem ösztinte barátai az emberiségnek.

Kérdem végre: van-e és ha volna, kinek engedelmeivel — kiváltságok a fővárosi lapoknak arra, hogy az országos ügyekkel kizárólag csakis ők foglalkozzanak? Ily joguk bizonynyal nincs és meg vagyok győződve, hogy nem is akarnak ilyet maguknak tulajdonítani.

Hála égnek, elmúltak az idők, amidőn a tudomány-, az állam- és társadalmi ügyek

vezetési joga, csakis az egyház és az ugynevezett kiváltságos osztály tulajdona volt.

Az olvasás, a tudás és ismeretkör ma életszükség, levegő, mely nélkül lehetetlen rendeltetésszerűleg mozogni a társadalomban. Akik ezt a nagytömeget elzárni akarnák, épen oly jogtalan cselekményt követnének el, mint azok, akik tulajdonunkat idegenítik el.

És honnan meritené a kevésbbé művelt iparos polgár az egyéni és honpolgári kötelességeit szabályozó ismereteket, ha nem aból a lapból, mely hozzá legközelebb esik, ha nem a helyi lapból? A fővárosi lapok, tisztelet a kivételnek, oly — tarka magyarsággal vannak írva, hogy gymnasiumot nem végzett egyénnek lehetetlen megérteni. Ez állítás mellett tanuskodik a mai újdonsági rovat egyik pontja is.

Köztudomású tény, hogy az emberiség ősjogainak az egyéni, személyes szabadságnak kivívásában, az embernek mint jogszemélynek a hoszu gyámság alóli felszabadításában s ezek által az állami és társadalmi élet átalakításában a sajtó fontos szerepet vitt.

Szent kötelessége tehát a sajtónak továbbra is biztosítani a sikert, mely kötelességének csak egy felel meg, ha az egyén és állam jólétét, szabadságát és hatalmát biztosító eszközökre rámutat; ha a népet minden fontosabb állami átalakulásra figyelmezteti s kezeibe adja az Ariadne fonalat, melynek segítségével lépteit, cselekvéseit irányozza; ha megismerteti azon eszmékkel és fogalmakkal, melyek okvetlen szükségesegek a nagy cél, t. i. a közös haza, az állam sorának intézéséhez.

E rövid bevezetés után, lássuk tehát az államnak és egyének egymás iránybani jogait és kötelességeit; nézzük, miként alakult az egyénekből a társadalom, a társadalomból az állam; mit kell szem előtt tartani az államnak, hogy az egyén az államban minél boldogabb és megelégedettebb, s mit az egyéneknek, hogy az állam minél hatalmasabb és függetlenebb legyen?

EGYLETEK és TÁRSULATOK.

A Miskolcon székelő „Felsőmagyarországi első kiházásító-egylet.”

Ez a maga nemében első egylet megalakult 1869-ben, mely év végéig 386 tag mellett, a kiadások levonásával maradt vagyona 7086 frt 13 kr. A következő 1870-ik évet 884 tag mellett bezárta 19889 frt 69 kr. vagyonnal; az 1871-diki pedig 4872 tag mellett 128237 frt 29 kr. vagyonnal.

All a „kicsinyek” és „nagyok” külön szervezett és vezetett egyletekből, ezek ismét több osztályokból; amabba születéstől 10-dik koréig leány-, 14-ik koréig pedig gyermekek vétettek fel, emebbe a mondott koréveken felüliek.

A kicsinyek egyletében 1872-ik jan. 1-től egyelőre öt osztály nyitottatott meg 1650 taggal. Egy-egy osztályban lehet biztositani 400 frta, s így az öt osztályban 2000 frta, sőt aki egyszerre 3, 4 vagy 5 osztályba biztositatik, ugyanazon osztályokba még egyszer felvétettéven, lehet biztositani 2400-4000 frtig. A nagyok egyleténél 1872. jan. 1-től tíz osztály nyitottatott meg, egy-egy osztály felvétetik 1250 tag, s minden egyes osztályban lehet biztositani 300 frta, s így 3000 frtig. Aki egyszerre 10 osztályban biztositja magát, a 10 osztály közül egy, kettő, három sat. vagy mindnyájába még egyszer felvétettéven, lehet biztositani egész 6000 frtig.

Nem csak a két egylet, de azoknak minden egyes osztályai külön vezetettek és számadásai külön vitettek.

A befizetés következő: A kicsinyek egyleténél 400 frt biztositási díjra a 0-1 korév közt levő, fizet beiratási díj 3 frtot, az alaptökhöz egyszer mindenkorra 2 frt 50 krt, a tartaléktökhöz évenként 2 frtot, a hat év múlva bekövetkez minden házassági eset után 10 krt, a mikor az év 2 frt megszünik. E befizetés, a beiratási díj kivételével, aszerint amint valaki a beiratáskor több korévet számlál fokozatosan emelkedik, úgy hogy például a 9-10 korév közt levő leánykánál, a legnagyobb befizetés térszen az alaptökhöz egyszer mindenkorra 20 frt 50 krt, a tartaléktökhöz évenként 6 frot, a bekövetkező házassági esetek után 30 krt — A 13-14 korév közt beirt fiúknál, az alaptökhöz való befizetés 28 frt 50 kr, a többi úgy mint 9-10 koréves leánykánál. Ez összeség 800 frta kétszeresen, 1200 frta háromszorosan s úgy tovább fizetendők. Megjegyzendő hogy a 0-1 korév közt biztositott, bármédig marad az egyletben, az egyes házassági esetek után 10, a 9-10 korév közt levő leányka, és 13-14 korév közt levő fiú 30 krtal többet soha fizetni nem fog.

A nagyok egyleténél a legalacsonyabb befizetés 300 frta a 10-11 korév közt belépő leány és 14-15 korév közt levő fgyermekeknel; beiratási díj 3 frt, az alaptökhöz egyszer mindenkorra 1 frt 50 kr, tartaléktökhöz évenként 50 kr; házasságok utáni díj egy pár év havonként 1 frt 10 kr; házassági esetek bekövetkeztével, minden egyes házassági eset után 11 krt. A díj a korévekkal itt is fokozatosan emelkedik, s legmagasabb a 16-17 korév közt levő lányknál és 20-21 korév közt levő ifjakknál; az alaptökhöz egyszer mindenkorra 30 frt 50 kr, s minden házassági esetenél 31 kr. Az e koréveken felüliek is csak annyit fizetnek.

Beléphetnek az egyletbe nem csak hajadonok és ifjak, hanem özvegyek is. A beiratás napjától egy évig nem szabad házasságot kötni; aki azt megteszi a díjat elveszti, s csak befizetett pénzének 1/3 részét kapja vissza. Az egy éven túl házassaló még két évig fizet s akkor megkapja a biztositott díjat, házassalásakor szükség esettére kölcsönt eszközöl ki számára. A három éven túl házassaló azonnal megkapja a díjat.

Az egyletadta kedvezmények: 1. Ha a részvényes tag elhal, a befizetett pénz a befizetőnek vagy az örökösnek visszatérítetik. 2. Ha a befizető fél elhal, s nincs aki az árván maradt elhagyatottért fizethetne, az egylet fizet helyette, s annak idejében a befizetett pénzt betartja. 3. Ha a biztositott nagykoru, házasság kötése után 3 éven innen elhal, a felmaradt részvénykönyvesek után járó díj, az illetékeket pontosan fizető örökösöknek annak idejében kifizettetik. 4. Az alaptökhöz egyelőre csak 2 frt 50 kr fizetendő készpénzben, a többi 6%-től kamatra megtartható. 5. Ezen egyletbe felvett tagok a legrosszabb esetben, a 15 éven alul felvett nők 20, a 19 éven alul felvett fiúk 24 éves korukig, a 15 éven felül felvett nők, és a 19 éven felül felvett fiúk 5 évig fognak fizetni, s megkapják a díjat a 20-dik évig felvett nők ha nem is férjesültek 25 éves korban, a 24-dik évig felvett fiúk ha nem is nősültek 29 éves korban, a 20 éven felül felvett nők s a 24 éven felül felvett finemiek házassalás nélkül is megkapják a díjat 5 évig teljesített fizetgetés után.

Az egylet által nyújtott biztositók: 1. Erkölszi, mely abból áll, hogy az egylet a miskolci ev. ág. hitv. egyház közvetlen felügyelete alatt áll, ez választja 3 évenként az elnököt, pénztárnokot, jegyzőt és kezelő választmányt, s mint erkölcsi örök testület, soha nem fogja a kezelőt oly egyénekre bízni, kik biztositókat nyújtanak nem képesek, sem megengedni, hogy bármennyi az egylet jó hitele vagy jövőjére nézve hátrányos intézkedések tétethessenek, — hogy az egylet vagyona ne legyen jó helyen elhelyezve, hogy az, eredetileg szép általánosán jótékony céljától valaha eltérhessen.

2. Anyagi. Az egylet alaptöket, gyűjt azon lehető ugyan, de a jelenre nézve épen nem, a jövőre nézve pedig alig csak valószínű esetre is, ha a kilépő tagok, belépők által nem pótolthatatának, hogy az utolsó kilépők is díjaikat megkaphassák. Az egylet két évi fennállása óta gyűjtött 102939 frt 04 kr alap-és 10234 frt 28 kr tartaléktöket, ez utóbbinak czélja levő a részvényesek javára célzó kedvezmények eszközése.

3. Kezelési. A pénztárnok naponként bezárja számadásait, az elnök jelenléteben. A pénztári számadások havonként, aztán a félév elteltével, s vége az év végével, a számvévszék által tételről-tételre felülvizsgáltatnak.

Az egylet nem csak a biztosítottaknak ad, legrosszabb esetben 1 ftrra 2-tót, közép esetben 3-mat, s legjobb esetben 4-et, mely arány a tagok szaporodásával még kedvezőbbé válhatik; de alapszabályainak értelmében, a fenmaradt tiszta jövedelmet köznevelési jótékony czélokra osztja el. A mult 1871. év végével kiosztott új czélokra, minden vállálfelkezesi tekintet mellőzésével, 4965 frt 64 krt, mely összegből minthogy Nyiregyháza közel 300 tagja van, az itteni ev. szegény iskolás gyermekek fölsegítésére adott 100, a nyiregyházi árvaháznak 50 frot.

Az egylet mostani elnöke, a kiházasító egylet eszméjének alakítója, és szerencsés keresztülvivője Zelenka Pál miskolci ev. lelkész, nemcsak becsületességéről, de e szakban képzettségéről, nem különben fáradhatlan munkásságáról ugy Miskolcon, mint a hazában ismert egyéniség. A kezelő választmányban és számvérvészekben képviselve var minden vállálfelkezeset, az utóbbiban a vidékiek is Az egyletnek megbízottjai a vidéken, — mert csupán haszonért működő ügynököket nem ismer s nem alkalmaz — nagyobbára evangélikus és református lelkészek, plebánusok, rab-bik és tanítók, kik nem annyira a különben is csekély anyagi haszonért, de ügybuzgalomból és hűvek javának előmozdítása czéljából az egylet ügye körül fáradoznak. Ilyenek vannak: Nyiregyháza, Kassán, Kecskeméten, Irsán, Losoncson s más helyeken. A nyiregyházi megbízott jelenleg alulirott, aki Nyiregyházaól és Szabolcs-megyéből a belépni akarókat felveszi, és bárkinek szó vagy írásbeli tudakozására felvilágosítással és utasítással szívesen szolgál, s kint a befizetés és teljesítendő.

Legyen még szabad azt is megjegyezni, hogy ez egylet, a többi, utána annak mintájára ugyan, de nem oly alapon megindult részben már megbukott, részben pedig a bukásból közeledő s egyedül csakis nyereszkesedően alapuló, egyletekkel sokban eltér, biztosabb alapon áll, versenytársaitól mint sem tart, most is nem remélt pártolónak örvend, s mindezeknél fogva a hazai közönség pártfogására a legnagyobb mértékben érdemes.

Bartholomeidesz Károly
nyiregyházi ev. lelkész.

Alapszabálytervezet a községek rendezéséhez.

(Vége.)

Harmadik fejezet.

A községi előjárás és szolgazemélyzet fizetése.

Miután az 1871-ik évi 18. t. cz. 66-ik §-a a fizetésre nézve határoz, azonban ki nem zárja a képviselő-testületnek e tárgyban intézkedési jogát: ennél fogva e fejezetnél csak elveket lehet megállapítani, felhagyván az intézkedést azokra, kik arra hivatva vannak, — mely alkalommal nem tartóztatjuk magunkat azon tiszteletteljes észrevételről, hogy az ingeny teljesített munkában nincs köszönet, és azt a mai korszakban alig lehet kívánni. Javaslataink következők:

1. Községi bíró fizetése kis községekben 60—80 frot, nagy községekben 1000—1500 lélek száma után 100 frot, 1500—2000 szám után 150 frot, 2000—3000 szám után 200 frot, 300 túl 250 frot.

2. Községi jegyző fizetésére nézve mint érdekelt felek nem nyilatkozhatunk, azt ugy is részben az 1871-ik évi 18-ik t. cz. 67. §-a határozza meg, részben pedig a tekintetes megyei bizottmány bölcs belátása az igazság és méltányosság szerént fogja meghatározni.

3. Pénztárnok fizetése, miután javaslatunk I. fejezetében iktatott ajánlatunk szerént pénztárnok csakis 3000 leletk elerő vagy azt haladó községekben volna költségkímélés tekintetéből választandó, 3000—4000 lélekszám után 200 frot, 4000—6000 szám után 300 frot.

4. Törvénybíró és esküdték, véleményünk szerént csakis a valóban eltöltött napokért volnának napidijazandók, naponkint 1 frttal; ha pedig valamely végrehajtásnál közreműködnek, a végrehajtást szenvedő fél tartoznék őket napidijazni.

5. Segédjegyzői fizetés 200 frotól 300 frotig állapítható meg: ellátásukról maguk tartoznak gondoskodni.

6. Hivatalos szolga fizetése 100—150 frotban állapítható meg.

7. Belrendőr, miután az csakis a nyughatatlanko-

dók miatt szükséges, a községtől csak 20—40 frot, minden befogattást azonban az illető által fizetendő 1 frot kapna.

8. A közyámsra nézve ohajtjuk az eddigi szokásban volt fizetést megtartani, azon változtatással, hogy a mostani körülmények és pénzürszonyok tekintetbe vétele után az árvák pénze jövrőre 7%-li kamatra helyezetnek el, és abból a gyám nem a 6-ik, hanem a 7-dik részét a tiszta jövedelemnek hűzná fizetésként, ott hol maga nem képes az írásbeli teendők és számadás készítésére és vitélre, a jegyzővel közösen.

Negyedik fejezet.

A községi háztartás szükségéi.

A községben előforduló oly számos teendők pontos és helyes vezetéséhez, melyekből ott, hol a képviselő-testület és előjárásági tagok között írásbeli teendők vezetésére alkalmas egyének nincsenek, a legnagyobb osztályrész a jegyzőnek jut, szükséges volna:

1. Hogy a jegyző egy külön, egyedül saját rendelkezésére álló irodával bírjon.

2. Hogy az irodához szükséges nyomtatványok ára, a községi pénztárból fedeztessék.

3. Hogy a jegyző részére irodai általány czim alatt világitásra és őröszerre bizonyos összeg állapítassék meg és pedig 1000—1200 lélek számig 40—50 frot, 1200—1500 számig 50—60 frot, 1500—2000 számig 60—80 frot, 2000—3000 számig 80—120 frot, stb.

4. A bíró és községi jegyző részére az eddig szokásban volt fuvar kiszolgáltatása és napidijazás meg-szintetendő, és helyébe az eddigi számadásokból 3—5 utolsó évi arány szerint, személyes járandóság, „uti-és napdij“ általány czim alatt, a képviselő-testület meghallgatása után állapítandó meg.

Ötödik fejezet.

A képviselőtestület gyűlésének házszabályai.

Az 1871-ik évi 18-dik t. cz. 57. §-a értelmében a bíró vagy helyettese által megnívott gyűlésben a képviselők a jelenlétét történt bejegyzés után, a tárgyszerozatban feltüntetett, vagy későbbben hozzá ígatott tárgyhoz sorrend szerint hozzá szólnak s pedig minden tárgyhoz csak egyszer, — kivéve a bíró és jegyzőt ugy is mint előadót, kik valahányszor felszólalnak kihallgatandók, továbbá az indítványozót, kit a vita be-kezdésére után a szó megillet. — Ezen intézkedés a rendet állapítja meg és a képviselőtestület gyűlésin a tárgyak oly rendben fognak letárgyalatni, a mint azt az ügy fontossága kívánja, s sok czélszerű indítvány a zavar és rendetlen vita miatt nem fog elcsenni.

Mielőtt szerény javaslatunk befejezéséhez jutnánk, szükségesnek véljük megenliteni, hogy különösen az adozásdresre, községi bíráskodásra, és az árvagyűre külön-külön meghatározott napok kitűzését, s azon napokon hivatalos órák tartását látjuk szükségesnek; mert a nép majd mindennap szokott különböző ügyekben a jegyzőhez fordulni. Ha tehát ez továbbra is így maradna, — a hatóságai rendeleteknek, különösen az adómunkálatokra vonatkozólag, minők összeírások, kivéte-és más fontosabb munkálatok — megfelelni nem lesz képes, az ahoz megkívántató nyugalomban folytonosan háborítatván. — A hét többi napjai a hatóságoktól jött rendeletek végrehajtására, s írásbeli teendők teljesítésére s részben privát ügyek végzésére szentelendők — Vasár-és ünneppapokon hivataloskodásnak helye vallási szemponthoz sem lehet; azonban a nép érdeke tekintetéből megengedhető, hogy különösen a nyári mezei munka idoszakában a jegyző azt némi hivatalos teendők teljesítésére, mint például kézbesítő-és eszközésére vagy marháts-levelek kiadására, felhasználhassa.

Ezen, az élettapasztalásból merített javaslatunk némileg burocraticus rendszernek látszik; de annak mi sem barátjai, sem okai nem vagyunk, és kénytelenek voltunk javaslatunkat aként alkalmazni, amint azt a jelenlegi kor igénye, s országos intézményeink követelik; mi csak azok tekintetbe vétele után bátorokodunk ezen szerény javaslatunkat ajánlani, és készek vagyunk, hogy ha a tekintetes bizottmány kívánja, megbízottjaink által azon elvek magyarázását egy kiküldendő

Szelid hullámok ringatják enyelgő;

Forró sohajtás hajtja ég felé;

Himes tavaszt szó a szerelem uija,

S virágosót hint lábaink elé

És általadva egymásnak magunkat;

Az ajk csókjában mennyi bizalom!

Mennyi öröm egy megértett mosolyban;

Mennyi vigsg egy ábrándos dalon!

Amely még halkkal ajkainkról eváll:

Szívünk, agyunk mamortól ittsul.

Éden, mennyország, üdv, kéj egyesítve,

Szívünk virágnya mind összpontosul.

A szem mosolyg; a kéz nyugodni nem tud;

Forrón szeretni még ez is tanít.

S anig két szív egymás mellett pihen meg

Ez az árnyékban nyugtalanodik...

Vagy elmerengünk, hogy mikép is volt az,

Midőn szerelmünk szép virága nőtt;...

Vagy eltekintve kétes messzeébe,

Zöld színnel festjük a titkos jövőt.

Minden oly édes, olyan boldogító,

Hogy kibészélni azt nem is lehet;

Vagy ki volna képes hiven eszelni

A szívárványtan játszó színeket?

Vagy a sugárt, ha harmatgyöngyben fürdik

Virág-kelyheknek lárszony kebelén?!

A fény valkit, az érzelmek tul ömlik...

Hang ninesen ekor, csak mély érzemény.

S ha néha felhő (egy kis félreértés)

Takarja el a fényt szívünk felett!

Csak perczig tart az, óh! a szerető szív

Csekély sércsnet oly hamar feled.

albizottság előtt szóval is megadni, melyek bennünket e munka készítése alkalmával vezéretek; nem idegenkedünk attól sem, ha a tekintetes bizottmány akként intézkednek, hogy ezen javaslatunk tárgyalásához egy néhány községi bíró is meghívassék.

Szabad legyen befejezésül azon reményünknek kifejezést adni, hogy ha a községek rendezésével a törvény értelmében alakult községi képviselőtestület a községi bíróval élén, — azon társadalmi testületnek, melynek ssgalátára hivatják, jólétét, előhaladását s felvirágzását szíven hordja, s e törekvésében jegyzője által támogatatik, — s ha épen ezen czélból szerkesztett jelen emlékiratunkat a tekintetes megyei bizottmány az általános községi szabályrendelet alkotásánál figyelembe venni méltóztatik, hiszszük, hogy el lesz érve a czél, melyet a törvényhozás az 1871. évi 18-ik t. cz. alkotásával elérni kívánt.

Igy használhatnánk hazánknak, községünknek és egyeseinknek.

UJDONSÁGOK.

— A nyir-bogdányi kerület, az 1869/72-iki országgyűlésre e hó 19-én választotta 3-ik képviselőjét, id. Elek Gábor személyében. Az első képviselő Somossy Ignác, a második gr. Vay Ádám volt. Mint halljuk az új képviselő már elutazott Pestre, hogy helyét a halotdalon elfoglalja.

(H-s.) A helybeli kir járásbírósg multhó végén terjeszt fel, a hatósága területén fenállott egyes bírósgoktól illetékességi köréhez áttett, hátralékos ügyekről szóló átnevezés kimutatást. Nevezett járásbírósg átvett összesen 1804 darab hátralékos ügyet; érkezett pedig hozzá, alig pár havi működés alatt, több mint 1600 ügydarab. A mindig jobban élenkülő ügyforgalom mellett, merő képtelenség, hogy három bíró tag a rájuk utalt ily nagymérvű munkának kellőleg megfelelhessen. Bizton reméljük, hogy az igazságügyi miniszterium, a legközelebb czélbavett bírósgai személyzet-szaporításnál, járásbírósgunkat kiváló gondjai közé sorozandja.

† Virányi István nyiregyháza város egyik jeles polgára, volt honvéd tábori orvos, kitűnő emberbarát és sokat szenvedett honfi, hosszu és laussu szenvedés után, folyó hó 20-án délelőtt 10 órakor jobbltér szenderült. Csé hamvaiva!

(K-cs.) Kis-Várdán „Felső-szabolcsi kereskedelmi és ipar bank“ czimen, 50 alapító tag társulása és 1000 darab 1000 frtos névértékű részvény kibocsátása mellett, újabb pénzintézet van alakulóban. Az aláírások Kis-Várdán Stohlberger Ignácznál, vidéken id. Szabó Lászlónál bármikor eszközölhetők. Befizetés egyelőre csak 4%.

(M-n.) A nyiregyház-ungvári vasutvonalon, az első mozdony folyóhó 12-én délelőtt robotog, illetőleg indult ki Nyiregyházától Kemeccsig. Nagyon természetes, hogy e mozdony még most csak az építési anyagokat szállítja; minthogy a kiépítési határidő folyó évi június 27-ikén jár le. Mint halljuk az első próbametnél a mozdony kerekai csaknem egészen alsüllyedtek a sínekkel együtt.

(T-r.) Egy véres hulla találatot az utjérlő országúton, nem messze Kállótló folyó hó 20-án. A hulla Kállóba szállítatott, hol felbontatván, kiderült, hogy a halált egy a jobb fél alatt behatott golyó okozta, mit kétségkívül gonosz akaratu egyén hajtott végre. A szerencsétlen alig 20 éves ifju neve Tamasy Gyula gépész Fejtórtól, ki pályáján már eddig 'is igen szép eredményeket mutatott fel. Szomorú dolog, ha még fényes nappal is ily megátadattásoknak és orgyilkosságoknak van az ember kitéve.

(y-r.) Folytatolagos kimutatása a szabolcsmegei „honvéd-egylet“ által eszközölt segélyeseknek (lásd a „Szabolcs“ 4. 5. 7-ik számait). Tényleg segélyben részesült Záhorszky Ede Nyiregyházán keresztül utazott beteg főhadnagy 15 frot; B-Ujvárosból Horányi József 10 frot; Halacsék Ferenc 20 frot; Csegéből, Kovács József 20 frot; Mihálykiből Kemeri Ferenc 10 frot; Sipos Ferenc 10 frot; Szabó Péter 10 frot; Balkányból, Veres János 10 frot, Kis Péter 20 frot; Ny-Adonyból, Lukács Péter 20 frot; Szakolyból Pásztor Mihály 10 frot. Összesen 155 frot!

S amely sokottá valna tán enélkül:

A csók zamatja s az ölekezés!

Csak újabb kéj, újabb gyönyörre hi fel,

Oly édes e szelid engesztelés!

És bár szobánk szűk... az egész világnak

Öröme, kéje mind együtt van itt;

Minden derű, minden mosolygó napfény,

Mely virágot csal, éltet, gazdagít...

És nem irigylünk fényes palotákat,

Hideg csillagot, ugy-e kedvesem?!

Nines ott szegénység, hol a legnagyobb kincs

A szív virágos kincse: szerelem!

Lukács Ödön.

Tárca-czik összefüggés nélkül.

A mai programmos világban sokan még talán azt is tervtelenségnek és épen oly mértékben szedelgésnek fognák tartani, ha valaki tárca-czikkiráshoz mer kezdeni anélkül, hogy határozott pontokban előre körvonalozná mit, körül és hogyan akar írni. Ez pedig nem alaptalan föltevés még ha elismerjük is, hogy egy tárca-czikkecske sokkal értékelenebb valami, kivált ha egynehány sajtóhíza is romlására szent, minthogy unalmunkban — két rózsa között a kisebbet választván — elolvassuk.

Tudvalevő dolog, hogy az emberek mivel sem hajlandóbbak nagyságukat a feltűnés okáért szembeállítani, mint a csekélyesekkel; és semmitsem vesznek körültekintőbb kritikázás alá, mint azokat a csekélyeseket, melyek véletlenül nagyobbaknak bizonyulnak be, mint az ő képzelt nagyságuk.

Nagynak lenni szép dolog; de az csak akkor nem gyűlöletes másokban, ha bennünket valamivel nagyobb-nak tartanak; vagy mi merhetjük tartani magunkat —

A „Szabolcs“ tárcaája.

Ti az öröm....

Ti az öröm és élvek uzsorái!

Kik jártok-keltek, éltek magotok:

Ti önző lelkek! akik másért élni,

Mással örülni nem tanultok!

Kik szagkátjátok az öröm virágit

És ezer élv közt jártok egyedül:

Ti nem tudjátok, mi az élet kedve;

Rátok valódi fény soh'sem derül!

Vagy élv-e hát és holdosság-e, amit

Pénzen szerettek, az a vigalom?

Mámorba fulva, bortól ittsulva,

Rágódnai egy-két hitvány bordalon;

Elüzni borral vad tivornya közben

Az untató és unott perceket;

Festett arák bérlett karján pihenvé....

Ki tud becsülni ilyen élveket?!

Szabadságról beszéltek? szép szabadság,

Hol a szenvedély beköz bennetek!

Ez a vad zsarnok, mely bilincsbe fűzve

Magával hordja árva lelketek.

Együtt rohantok éktelen mélységbe,

Hol kincs ragyog, s kisértet tiltott gyümölcs!

Vigyázz!... amaz kezét közt már cserép lesz;

Émezt megmérgezt: csak belőle kölls.

Oh! mily különbség rezgő lámpa mellett,

Hű nő öléni élvezni a jelent!...

Ha jó az alkony... álmódva ébren,

A lélek, mint a tó hattyuja, reng,

(B-6.) Egy nyiregyházi adófitész polgár azt a kérdést intézte a napokban szerkesztőségünkhez, ha van-e tudomásunk arról, hogy a magyar kir. adóhivatali pénztárca a fizetéseket ezüst-pénzben nem kötelesek elfogadni? Mi megvalljuk, hogy nem ismerünk ily szabályrendeletet. Felkérjük tehát a nyiregyházi adóhivatalt, sziveskedjék eltergnyben a kétségeket eloszlatni, s egyuttal az egyes adófitész polgárok s a kir. adóhivatalk közt, könnyen fölmerülhető ily természetű kellemetlenségeknek, egy beküldendő nyilatkozattal elejét venni

(Sz-6. A Pesten megjelenő „Szabadság”, mint népszámlálója ezidei 10-ik számában közölt „Öt évi országgyűlés” című cikket olvasva lehetetlen fel nem sohajtanunk s azt a kérdést nem írunk nemcsak eme lap szerkesztőségéhez, hanem általában a mai lapirodalom bajnokaihoz, hogy: mit akarnak a magyar nyelvvel, az irodalommal és a magyar olvasó közönséggel? Az idézett lap, mint mindenki előtt tudva van, egyenesen a magyar nót szimára szerkesztetik; és e lap, alig hinné az ember, csak úgy hemzseg a sok latin, német és francia szavaktól. E lap a 48-as elveket tízven zászlójára, igen természetes, hogy azt, az országgyűlésen jelenben is baloldali elveket valló egyén által képviselt Nyiregyházián, többen olvassák. Csak olvassák, mondjuk, de nem értik; nem érthetik a sok idegen szavak miatt. Már több ízben felszólítottunk, hogy írának eme lap eltévesztett irányára ellen; de szándékosan hallgattunk eddig. Most azonban, saját szemekkel olvasván a fenn hivatkozott cikket: lehetetlen hangot nem adni ama panaszoknak, mely épen oly igaz, mint jogosult Ugyan melyik iparos, vagy földműves, avagy kereskedő érti meg az oly cikket, melyben organismus, mechanismus, administrationalis, omnipotentia, Kreislauf, virilitas, centralisationalis, depravatio, corruptio, aspirans, in extremis, emolumentum, Coup d'Etat, reducalitassék, reglementirozni, calamitás, factio sat. szavak egymást felváltva fordulnak elő, s ily mondatokkal igyekszik felvilágosítani a népet, az egyház, vagy másik párt titkos műveleiről, mint például ez: „Ami a vesztegetéstől szent borzalom affectatio-ját illeti: quis tulerit Grachos de seditione quaerentis?” Valójában ez már nem hiba az illető lap részéről; hanem véték és bűn. Akinek van füle a hallásra: hallja!

S Z I N H Á Z.

Szombaton, február 24-én, „Egy női Monte Christo”, szimű 5 felvonásban, írta Megerle Teréz, fordította Follinusz. Heloiseit Pártényiné kitünően személyesíté; a törvényszék előtti jelenetében játéka csaknem a tetőpontot érte. Sighyiné Marit helyesen választott színekkel esztelte ugyan; de szük hangköre miatt nem elég változatosan fejezte ki érzelmeit. Sighy Marsan alakjában a becsületet embert megnyerő hűséggel állította elő. Pártényinál nagy hiba, hogy alakjainak jellemét nem tanulmányozza; nála a fő az, hogy nevetessen, ami nem mindig biztosítja a sikert.

Szombaton, márczius 2-án Károlyi Lajos igazgatói jutalmául: „Páris rómjai”, szimű 3 szakaszban, írta Lukácsy Sándor. A scenirozásokon nagyon meglátszik, hogy ügyes kezek intézték; a hatásvadást azonban sokat levon a különben is igen gyenge műből.

Vasárnap, márczius 3-án, „N-ro 28.” életkép 3 felvonásban, írta Berg, fordította Beödy Gábor.

Hétton, márczius 4-én, „Mária Theresia”, szimű 3 szakaszban, írta Feld, fordította Fésüs György. A darab gyengeségét az előadók helyes játéka nagyban fedezte. Közönség szép számmal.

Szerdán, márczius 6-án, „Rothschildház itka.” szimű 4 szakaszban.

Csütörtökön, márczius 7-én, „Doctor Pipitér” bohózat 3 szakaszban, magyarította Baranyai Péter.

Szombaton, mart. 9-én, Pártényiné Teréz jutalmául: „Az akasztott ember”, szimű 5 felvonásban. Az esztétés minden zugában megtölti ház, a leg-hangzatosabb bírálatnál s a legmelegebb dicséretknél is hangosabban és forróbban nyilatkozott a jutalmazott

másoknál. Ezért van, hogy napjainkban oly kiterjedt a nagy emberek száma és a sok között mégsem találunk oly nagyokat, akiknek legalább homlokukig föl nem bírnák a gyanusítás és kicsinylés köveivel dobni, habár azok sokszor épen a saját fejükre hullanak is vissza.

Az eredménytelen munkától csak e téren nem riadnak vissza az emberek; habár a tanulóknység és okulás hiányát mégsem lehet szemükre vetni: mert mita Szennar mezején a Babel-torony építésével kudarcot vallottak, még senkinek sem jutott eszébe, egy másik építést megkezdeni Ámbár érezhet, hogy e tényt, mint bibliai állítást nem lehet csalhatatlan példaként felhozni, főleg e hitetlen korban, midőn az emberek minden ilyen állítást elég merészek revisio alá venni; sőt Rómában, — az igaz, hogy öszentségének az engedelmével, — a rom. kath. és ref. papok már azt a themát választották vitaközüknél tárgyaúl, hogy: volt-e valaha Szt. Péter Rómában vagy nem?

Persze hogy volt; hiszen Rómában egy templomot is építettek annak az emlékére és ő utána mai napig Szt Péter utódjainak neveztek a római pápákat még akkor is, midőn Avignonban székelték; amiből kitünik, hogy ezt a kérdést nagyon fölösleges volt két külön vallásfelekezeti pápai között bizonyára elkeseredett vitaközü alá bocsátani; mert Diderot szerent csak ugyanazon vallás pápai között van meg az a titkos kötelék, hogy gyüleiketi mellett is protegjálják egymást nemkülönbözök között. És így ha ki találják sütni, miszerent Szt Péter sohasem volt Rómában, ami különben mindgyere megy, öszentsége még csak el sem átkozhatja lelkismeretesen az illetőket, még ha engedélyezése mellett ő is nem lett volna eretnekké akkor, midőn bebizonyította tovább élésével, miszerent nem igaz az, hogy egy pápa sem éli tul Szt Péter uralkodási idejét. Erre azt lehetne mondani: quod licet Jovi, non

mündiesek játéka mellett. A közönségnek teljesen igazat adunk. Pártényiné egyike a vidék legjelesebb drámai színésznőinek, ki bőven rendelkezik mindazon kellékekkel, melyek bármely vidéki állandó színházhoz utúl szolgálhatnak neki. Valóban csudálkozunk, hogy még mindig a vándorszínészek közt kell őt szemlélnünk s nem akadt még szeme valamely hazai vidéki állandó színház intendánsának e kitünő színésznő, kinek érdemei, a szimp jelenlegi drámai viszonyai közt, elvithatatlanok.

Vasárnapon, mart. 10. „Az atleki barlang”, szimű 3 szakaszban, Szigizettel.

Szerdán, mart. 13-án a 12-ről elmaradt „Jegygyűrű” 3 szakaszban: népszimű Szigeti Józseftől.

Csütörtökön, mart. 14-én: „Egy hoivéd család”, népszimű 3 felvonásban, Haray Viktortól.

Szombaton, mart. 16-án Sighyiné és Sighy jutalmául: „A spanyol sz. inquisitio”, 4 szakaszban, történeti szimű Dálnoki G. Gyulától.

Vasárnapon, mart. 17-én: „Valburg éje”, szimű 4 felvonásban, írta Birch-Pfeifer Sarolta.

Csütörtökön, mart. 21-én, Gyöngyös iné Mátray Laura asszony első vendégfellepéséül: „Leconteur Adrienne”, dráma 5 felvonásban. Először is köszönetet mondunk Károlyi Lajos igazgató urnak, hogy a tisztelt művésznő meghívása által, alkalmat nyújtott Nyiregyháza város művelt közönségének, egy valóban művelésetjes előadást végignézhetni, mely előadásnak fénypontját igen természetes, hogy Gy. Mátray Laura asszonynak, első helyen művészi játéka, azután pedig fény és izléstéjes öltözéke képezte. Volt még a tisztelt vendégművésznőnek ezeken kívül más, szintén elismerésre kötelező érdeme is, mely a vele működött női és férfi tagoknál tapasztalt helyes játék, öltözék és szereptudásban feltünően nyilatkozott. Igaz, hogy Marosi, Sighy és Károlyi nem egyszer követték el nyelvbólást; node ezt talán, különösen elsőnél, inkább az elfoglaltság, a másétnél pedig a darab gyors elővétele okozhatta. Legméltóbb térsa azonban a tisztelt vendégőnek mindenetre Pártényiné volt. Sighy négy a játékban, mint öltözékben szintén kiemelendő figyelmet és szorgalmat fejtett ki. Bővebb bírálatot a hely szűke miatt, ezuttal nem adhatunk.

KÖZGAZDASÁGI ROVAT.

Bécsi világkiállítás.*)

Felhívás a hazai közönséghez, az 1873-ki világkiállításban való részvételre.

A földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium már mult évi október havában, az 1873-ik évben Bécsben tartandó kiállítás programmjának közzététele alkalmával, tartalmas szavakban hívta fel a hazai közönséget, a kiállításban való minél terjedelmesebb és méltóbb részvételre.

A világkiállítási ügynek Magyarországon való szervezése és vezetésére kinevezett országos bizottmány az alulirt végrehajtó bizottságra ruházván a szükséges intézkedések megtételét, legelső teendőink egyikének tekintjék, hazánk mezőgazdál., iparosait és művészeit, szóval anyagi termelésünk és szellemi munkálkodásunk valamennyi tényezőit a magunk részéről is egyelőre csak általánosságban, a legnyomatékossabban felhívni, hogy figyelmüket a szóban forgó kiállításra már jelenleg is irányozzák.

Magyarországunk a bécsi kiállításon való minél élénkebb részvételét egy helyesen értelmezett érdeke, mint a világ előtti tekintélyének fenntartása egyaránt követelik.

Midőn Magyarország az önálló államok közt helyet foglal, fel kell mutatnia, mire képes a munka és termelés terén, melynek szorgalmas művelése nélkül napjainkban egy nemzet sem lehet nagygyá. Be kell bizonyítania, hogy a nemzeteknek a legnemesebb emberi célok iránti békés versenyében nem marad hátra, és hogy — hol ez tán a viszonyok nyomása alatt megtörtént volna — erejének teljes megfeszítésével iparkodik a műveltség legmagasabb fokán álló nemzetek magaslatára emelkedni.

*) E közérdekű felhívást sietünk olvasóinkkal közölni. Szerk.

licet bo-, akoram mondani alteri. És ez igaz; talán azért is akarnak oly sokan Jupitereknek tartatni, holott felelik, miként Jupiter csak a görögöknek volt istene s ember a mai világban azt még akkor sem érheti el, ha anathema alatt hirdetteti is magát infallibilisnek.

Most jut eszembe, hogy nagy bőjt van és ebben az időben ha nem véték, legalább illetlenség, a rom. katolicusok még eddig nem tanított nyolczadik szentségéről, a pápáról beszélgetni. Mentéségen az igaz lehetne akár száz ok is, de ilyet nem akarok igénybe venni. A mentés olyan, mint a szentelt víz, — viz az is; de kereszteléstől kivül senki sem mosdik benne.

Az drága mosdóvíz is volna különben naponként s behozatallal legfeljebb azt érnők el, hogy mégtöbb embert hallanánk mosdatlan szájjal beszélni; pedig így is van elég!

Némelek ezt a világ erkölcsi és társadalmi romlottságából akarják származtatni; én pedig egyedül az ember természetében látom gyökerezni: amit nem szeretünk, hamar megsohajjuk, s amit szeretünk, még ha valóban sok is, kevésnek fogjuk találni. Példa rá, hogy senkiesem tartja magát túlságos gazdagnak, kivéve azokat, akik olyan tudományossággal kérkednek, amivel nem bírnak.

En még senkit sem hallottam így beszélni: be jó dolgom van; hanem annál többet így: be sok a bajom; habár kiderült is, hogy minden bajuk a vagyoni-nál foglalkozásban állott, amire a nemzet bárója régen megmondta már, hogy sokkal könnyebb azon gondolkodni, amink van, mint afelett, ami nincs. Ez alá a thes is alá csak a becsület nem tartozik; mert itt megfordítva kell vennünk az egész állítást és ezért van, hogy napjainkban olyan sokszor halljuk ezt a bizonyítást: becsületemre mondom!

Ezen különben nincs miért fenakadnunk; mert az

A két utolsó évtized folyamában a nyugat európai nemzetek ipari jelentősége által előidézett világkiállítások, nagyrészen kiindulási pontjai és indokai voltak azon nagyszerű lendületnek, mely az újabb időben majdnem valamennyi nemzetnél, az ipar emelkedésében és gazdagodás növekedésében észlelhető volt.

Minden nemzet megismerte erejét és gyengéjét a különböző termelési ágakban, diadalokat aratott, új piacokat hódított, de egyszersmind okulás is merített és ösztönzést talált kitartó erlyes munkálkodásra.

Mindenki kiállítások azonban, valamint székelyökre nézve hazánktól igen távol estek, úgy szervezőkben is sokkal inkább eltértek hazai viszonyainktól, semhogy azokon Magyarország összes termelési tevékenységének teljes képét feltárlhatta volna.

Pedig ily általános időnkénti áttekintés szükséges arra, hogy az egyes iparosok és egyéb termelők tájékozhatassák magukat; mert ennélkül hiányzik a tiszta és kétségbe vonhatlan megismerés az iránt, hogy miben vagyunk leginkább hátra, hol és mi módon kell a létező hiányokat helyrehozunk. De a külföld is sok részben kevés nézetekkel bír még Magyarország állapotáról, hazai termelésünk neméről, minőségéről és mennyiségéről.

Minderre az összes eddigi világkiállításoknál sokkal kedvezőbb alkalmat nyújt a bécsi világkiállítás, melyre lajtáutni szomszédaink minket a többi művelt államokkal együtt meghívta.

Vajha ez alkalomtól egyetlen egy oly hazai tényező sem tagadná meg részvétét, aki magát az emberi munkásság bármely terén, a jelesebbek közzé számíthatja. Mert a mezőgazda, az erdőz és bányász, kik földünk gazdag kincseit kiaknazzák; a kézműves és gyáros, kik azokat ezernyi módon átalakítják, és értékükben növelik; a művész, aki az anyagnak eszményi alakot ad; és ezáltal a nemzet szellemi tőkéjét gyarapítja egyaránt hivatvány bizonyosságot tenni azon tevékenységéről, melyből hazánk anyagi és szellemi felvirágzásának kell majd kifejlőnie.

A kiállításra, s az abban való részvételre vonatkozó összes hirdetések és egyéb közlemények az alulírt végrehajtó bizottság által fognak annak idejében köztudomásra hozatni.

Kelt a január 17-én tartott ülésben. Az országos m. világkiállítási bizottmány végrehajtó bizottság nevében

Korizmiés László,
elnök.

Steinacker Ödön,
titkár.

A KÖZÖNSÉG ROVATA.

A „Reform” f. hó 16-án megjelent 74-ik számában „Vérfigasztó barbaraság” czim alatt közölt cikkre kötele égenek ismeri alulirt kir. ügyészség a tény valóságával, következőkben ismertetni meg az olvasó közönséget:

Tény az, hogy Tatár Mihály csavargó és Merendi János szabadságos katoná, a Sima pusztá egyik tanyáján, egy inget a szarító kötérlől lelopván, emiatt a kiabálásra előrohant kocsis és dohányos által előbb — jól elvereték, később a közeli korcsmából, — hova megvertetésük után elszaladtak, — összekötözve a tanyába visszahurcoltattak s a kutágashoz lánczolva, naplementig ott hagyták. Este haza jöven a tanyabeli gazdák és cselédek, ujra jól felterozva, elkezdték a két csavargóval bortal, vasvillával ühelngetni; majd a kuthoz hurcolván hideg vízzel zuhanyozni; végre mindezeket meg nem elégelve, bicskákkal szurkálták s a midőn már mozdulni sem tudott a két szerencsétlen, a köteleket rólök leoldozták, s ott hagyták.

Reggelre Tatár Mihály halva volt, s hulláját a büntetettek a doroghi határszélen levő homokgödörben elásták. Merendi János azonban egy hófúvásba szerencsésen elrejtőzött, honnan másnap egy arra menő s a járvészkelekre odasietett kerülő által támogatva, a szomszéd tanyára eljutott s ott tartózkodott mindaddig, míg a pandurok 4-ed napon előjtek s őt előbb Doroghra, később H.-bőszörménybe kísérték, onnan ide hozattat, s jelenleg a helybeli kir. tszék fogházá körházában orvosi ápolás alatt tartatik.

Ez a közölt bűneseménynek az eddigi vizsgálat,

azt is jelentheti, hogy az illetőknek sokkal több becsületük van, mintsem fukarkodniuk kellene benne: sőt ha az ellenkezőt jelentené is, mentésükre szolgálhat a férfiaknak az a szomorú életkörülménye, hogy azoknak a közpiazcon kell csinálni életük történetét, ahol mindig több adás-vevés fordul elő, mint a vásártérnek kivül — Azért szokták tágabb megbírálás alá venni mindenkor a férfiak tetteit, mint a nőké, akiknek az a kiváló kedvezés jutott a természetből, vagyinkább társadalmi állásuktól, hogy az ő történetük a legszebb, leggazdagabb helyen, saját sziveikben folyik le s irigy kezek dobálásaitól inkább meg vannak kímélve, mint a férfiak.

Sajnátságos, hogy némely nő mégis oly nagy buzgalmat fejt ki a nőemancipatio előmozdítása körül és sokan oly nehezen várják elérkezését, hogy Majoros országgyűlési képviselő, után a nők iránti előzenyességnek fényes tanujelét adandó, már én is elhatároztam volna magamban a miniszteriumhoz egy határozati javaslatot nyújtani tárca-czikken: ha időközben nem lett volna szerencsém egy okos, szellemes nő leveléből, a nőemancipatioja vonatkozólag a következőket kiolvasni: „Hidd meg ezen egyenjogositást legkevésbé sem ohajtom. — Igen helyes vélemény. — Megvan a nőnek saját szép hivatása és attól ne térítse el egy gondolat sem; ne csálja ki semmi azon szük körből, mely elég tágas arra, hogy a nőnek lelkét, szívét, érzését és minden gondolatát eltöltse, elfoglalja és lekösse.”

Azóta lemondtam erről a szándékomról; sőt annyira vitt a lemondásokban, hogy még ez összefüggés nélküli cikkirrásának folytatásáról is lemondok és igérem, hogy ezt irtam utóljára — összefüggés nélkül

Jánószky András

nyiregyházi szabó műhelyében, egy jóhából való és illőkoru fiu, aki írni és olvasni meg lehetőségen tud, inasképen felvétetik. — Az illetők értekezhetnek a felvevőnél bármikor.

Felelős szerkesztő: K. Kmety István.

Kir. ügyészség.

HIRDETÉSEK.

Kiválasztott raktára a bel- és külföldi irodalomnak.

Épen most jelentek meg és nálam kaphatók
az 1871-iki törvényczikkek
zseb- és 8-rét kiadásban
füzve és díszkötésben.

Ezenkívül minden, bárki által és bárhol
hirdetett más művek is azonnal kaphatók. —
Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelem-
mel teljesítettek.

Illinoz Gyula
(előbb ifj. Csáthy Károly)
könyvkereskedő Nyiregyházán
özv. Polyákné assz. házában.

Minden munkákra újságok és időszaki iratokra megrendelések s elő-
fizetések a legelőször eredeti árért gyorsan és legpontosabban teljesítettek.

Eladó ház.

Szarvas-utczán a 115-ik számú
ház szabadkézből eladó. — Érte-
kezhetni a feltételekről ugyan ott
a tulajdonosnál.

Id. Gunczel József.

Eladó ház.

Nagy-Orsi utczán 915-ik
számú ház mintegy kétszáz tér-
ségi portyával eladó. A venni
szándékozók értekezhetnek a
hazudatdonos
Bodnár Józsefnél.
(3—3)

Hirdetmény.

(3—2)

Iskola-utca 1699-ik számú ház
szabadkézből örökáron eladó, a felté-
telek iránt értekezhetni alulírttal a Ta-
karékpénztári helyiségben délelőtt,
délután pedig ugyanazon szám alatt.

Szepessy Dániel.

(3—3)

Hardh Gusztáv.

200 hold legelő, 60 hold szántó-
föld a polgári határban, 1873-ik évi
jan. 1-től haszonbérbe adandó; — a
feltételek iránt alulírt tulajdonosnál
értekezhetni — benn Polgáron.

Táncztanítási jelentés.

Alulírott tánczmester tisztelettel
jelenti, hogy a közlegő ápril hó ele-
jén Nyiregyházára jó s tánczta-
nítási órákat azonnal meg-
kezdí.

Müller Lajos,
tánczmester.
(3—3)

Pénzkölcsön

Alulírott több pesti és bécsi bankintézettel ösz-
szeköttetésbe tevén magát, előnyös föltételek melletti
jelzálogkölcsön kieszközlésére ajánlkozik.

Különösen megjegyzem, hogy a kölcsön kieszkö-
zölése **semmiféle előleges költséget nem igényel.** A különböző föltételek nálam bármikor megtekinthetők.

(3—2) **Fried Jakab.**

Irodám: Nyiregyházán a Vendég-utczán, saját házámmal
142-ik szám alatt.

Szarvas-utczán 11-ik sz. a ház-
nál egy utcaj s egy udvari tágas,
külön bejárattal szoba, butorozva
vagy anélkül f. évi Szt.-György-nap-
tól bére kiadandó.

Bővebb értesítést ad ugyanott
a tulajdonosnő.

(3—1)

A N.-Orsi-utczában a 989-ik
számú háznál egy kocsi két lóval,
uj hám és bricskával szabad kéz-
ből eladó.

Arverési hirdetmény.

8683 sz.
1871.
A nyiregyházi kir. tszék könyvi osztálya részéről, ezenne
közírté tétetik, miként Kállay Bémnek Eisenberger Dávid elleni
végrehajtási ügyében, utóbbtól végrehajtás alá vont, s a Kis-
Várdai 48. sz. újkben foglalt ingatlanok, a folyó 1872-ik évi má-
jus hó 14-ik és szükség esetében 1872-ik évi június hó 17-ik
napján d. e 10 órakor K. Várda mezővárosa házában tartandó
nyilvános arverésen, a legelőbbet igénynek elfognak adatni.

Kikiáltási ár a 6, 7, 8, 9. sorsz. alatti külsőségekre nézve
29630 frt, a 235 részlet szám alatti belső telekre 30000 frt az
50 részlet sz. alatti belsőre nézve szinte 30000 frt fog lenni,
— bányom pénz 10 száztóli — a vételár egyharmada a leütéstől
számítandó 2 hó — a második egyharmada a leütéstől 4 hó, s a
harmadik egyharmada része, a leütéstől számítandó 8 hónap alatt
lesz esedékes 6 száztóli kamatokkal lefizetendő.

Kelt a nyiregyházi kir. tszék könyvi osztályának 1872.
évi márcz. hó 2-án tartott üléséből.

Eöry Elek
kir. tszékí jegyző

Hevesmegyében a nagy-iványi ha-
tárban 4183 hold legelő és rét, ugyi 150
hold szántóföld gazdasági épületekkel
f. évi Sz.-György napjától bére adandó
részben vagy egészben; a feltételek iránt
fölvilágítást nyujt szivességből Nyiregy-
házán Buza-piacz 330. sz. a.

(3—3)

Weinberg Mór.

Felhívás!

(3—2)

Szabolcsmegyében és a szabad hajdu városokban lakó T.
cz. urak, kik hajlandók volnának helységi bizonyítvány- és kellő
biztosítás mellett a Miskolczon székelő

SAJÓVIDÉKI KÖLCSÖNÖS

KIHÁZASÍTÓ ÉS BIZTOSÍTÓ EGYLETTŐL

ügynökséget elfogadni, sziveskedjenek f. hó végeig vagy szemé-
lyesen, vagy bérmentett levéllel alul jegyzett vezér ügynökhez
fordulni. Tokaj, 1872-ik évi márcziushóban.

Czukker Farkas

a Sajóvidéki kölcsönös kiházasító Egyletnek Szabolcs-
és alsó Zemplénmegyék vezérügynöke.